

FEDERALE OVERHEIDSDIENST
WERKGELEGENHEID, ARBEID EN
SOCIAAL OVERLEG

**Hoge Raad voor Preventie en Bescherming
op het werk.**

Advies nr. 242 van 17 december 2021 over het ontwerp van het Multi Annual National Control Plan (MANCP) van de FOD WASO, van toepassing op de sociaal inspecteurs van de AD Toezicht op het Welzijn op het Werk (TWW) en de AD Toezicht op de Sociale Wetten (TSW) (D242).

I. VOORSTEL EN MOTIVERING

Bij brief van 4 oktober 2021 heeft de Voorzitter van het Directiecomité van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, de heer Geert De Poorter, het ontwerp van MANCP aan de Voorzitter van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk (Hoge Raad) overgemaakt met de vraag hierover een advies te geven vóór 31 december 2021.

Toelichting betreffende het MANCP

Het MANCP is een meerjarig nationaal controleplan, gespreid over vijf jaar, van toepassing op de sociaal inspecteurs van de Algemene Directie Toezicht op het Welzijn op het Werk en de Algemene Directie Toezicht op de Sociale Wetten.

Op basis van een risico-evaluatie en methodologie, met objectieve en meetbare criteria, legt het MANCP prioriteiten vast, rekening houdende met de beschikbare inspectiecapaciteit.

Het MANCP bestaat uit zes programma's:

- 1) Het waakzaamheidsprogramma voor het bepalen van non-conformiteiten, gespreid over alle sectoren heen. Dit programma beoogt een beeld van de situatie binnen de sectoren te bepalen.
- 2) Het handhavingsprogramma met gerichte opsporing binnen een top 20 van prioritaire sectoren, gebaseerd op de resultaten van de risico-evaluatie.
- 3) Het thematisch handhavingsprogramma met aandacht voor bepaalde thema's zoals uitzendarbeid, bonusplannen en de SLIC campagne 2022.
- 4) Hoogrisico-ondernemingen geselecteerd op basis van meetbare criteria. Deze ondernemingen zullen tweemaal per jaar worden geïnspecteerd.
- 5) Wettelijk verplichte inspecties vanuit de Europese Unie, meer bepaald de visserijsector.
- 6) Een reserve om ad hoc in te spelen op beleidsvragen, crisissituaties en (lokale) fenomenen.

In de eerste fase zal het MANCP de focus bij de proactieve inspecties leggen. Dit zijn inspecties op initiatief van de sociaal inspecteur zelf of van zijn/haar diensthoofd. Met ingang van 2023 zullen ook de reactieve inspecties en SIOD-doelstellingen worden geïntegreerd.

Aan de Hoge Raad wordt gevraagd om advies uit te brengen over:

- de gehanteerde aanpak in het algemeen;
- de methodologie zoals omschreven in de procedure, met inbegrip van de zes programma's;
- de relevantie van de gehanteerde criteria in de risico-evaluatie;
- de aangewende statistische aanpak binnen zowel het waakzaamheidsprogramma als binnen het handhavingsprogramma, waarbij deze laatste via de risico-evaluatie tot een top 20 van risicosectoren heeft geleid.

Naast het advies van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk worden eveneens het advies van de Nationale Arbeidsraad, het advies van de Beleidscel Economie en Werk en het advies van wetenschappelijke experts ingewonnen.

Het dossier van de adviesaanvraag bestaat uit de volgende documenten:

- het ontwerp van het Multi Annual National Control Plan (MANCP) van de FOD WASO, van toepassing op de sociaal inspecteurs van de AD Toezicht op het Welzijn op het Werk (TWW) en de AD Toezicht op de Sociale Wetten (TSW);
- de methodologie van het Multi Annual National Control Plan (MANCP) van de FOD WASO, van toepassing op de sociaal inspecteurs van de AD TWW en de AD TSW;
- een nota voor de Hoge Raad.

Het MANCP werd op 8 oktober 2021 aan de leden van het uitvoerend bureau voorgelegd (PBW/PPT – D242 – BE 1615). Tijdens deze vergadering werd besloten om het ontwerp van koninklijk besluit te behandelen tijdens een bijzonder uitvoerend bureau op 22 oktober 2021.

Tijdens de vergadering van het bijzonder uitvoerend bureau op 22 oktober 2021 hebben de leden van het uitvoerend bureau kennisgenomen van het MANCP.

Tijdens deze vergadering hebben de vertegenwoordigers van de betrokken inspectiediensten het MANCP voorgesteld en de vragen van de sociale partners beantwoord. Er werden eveneens per mail vragen gesteld door de sociale partners aan de inspectiediensten. Op deze vragen werd op 6 december 2021 per mail geantwoord.

Tijdens de vergadering van het uitvoerend bureau van 30 november 2021 werd beslist om het MANCP voor advies voor te leggen aan de voltallige vergadering van de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk van 17 december 2021 (PPT/PBW – D242 – 799).

De documenten betreffende het MANCP, de schriftelijke antwoorden op de door de sociale partners gestelde schriftelijke vragen inbegrepen, werden overgemaakt aan alle leden van de Hoge Raad, samen met de uitnodiging voor de plenaire vergadering van de Hoge Raad van 17 december 2021.

II. ADVIES VAN DE HOGE RAAD VAN 17 DECEMBER 2021

De Hoge Raad brengt een **unaniem positief advies** uit over het ontwerp van het Multi Annual National Control Plan (MANCP) van de FOD WASO, van toepassing op de sociaal inspecteurs van de AD Toezicht op het Welzijn op het Werk (TWW) en de AD Toezicht op de Sociale Wetten (TSW).

De Hoge Raad bedankt de Voorzitter van het directiecomité om de sociale partners te betrekken bij het MANCP. De Hoge Raad wenst eveneens de heer De Staercke en de heer Tousseyn te bedanken voor hun duidelijke toelichtingen.

De Hoge Raad is tevreden over het feit dat de vertegenwoordiger van de AD TWW bevestigt dat de wensen van de sociale partners om betrokken te worden bij inspectiecampagnes in overweging zullen worden genomen in functie van beschikbare capaciteit en prioriteiten. De Hoge Raad dringt er sterk op aan om hierbij maximaal betrokken te worden, zonder uiteraard afbreuk te doen aan het principe van de onafhankelijkheid van het toezicht. Campagnes vanuit de inspectie mogen immers niet op zichzelf staan, maar moeten kaderen in een beleidsstrategie, overlegd met de sociale partners.

De Hoge Raad wenst zich in dit advies voornamelijk uit te spreken over het luik welzijn op het werk en de werking van de AD TWW. De Hoge Raad verwijst voor de werking van de AD TSW naar het advies van de Nationale Arbeidsraad.

Vooraleer in te gaan op de vraag zoals gesteld door de Voorzitter van het Directiecomité van de FOD WASO, wenst de Hoge Raad vooreerst zijn waardering uit te drukken voor de inspanningen die de AD TWW, ook tijdens deze COVID-19 crisis heeft gedaan en doet om bij te dragen aan het welzijn van de werknemers en om de ondernemingen daarin te ondersteunen, en dit ondanks de te beperkte middelen waarover de AD TWW beschikt.

De Hoge Raad wenst in dit verband te wijzen op het feit dat er een aanzienlijke uitbreiding nodig is van de inspectiecapaciteit van de AD TWW met voldoende aanwezigheid van relevante specialismen.

Zelfs al beschikken de ondernemingen over een uitgebreid netwerk van interne en externe preventiediensten, toch stelt de Hoge Raad vast dat er een onvoldoende “enforcement capacity” is.

Het beschikken hierover is uiterst noodzakelijk om oneerlijke concurrentie ten koste van het welzijn van de werknemers tegen te gaan en om de preventiediensten te ondersteunen in het correct en onpartijdig uitvoeren van hun wettelijke opdrachten.

De Hoge Raad dringt er dan ook sterk op aan dat er zo snel mogelijk werk wordt gemaakt van de versterking van de AD TWW in de zin zoals hierboven aangegeven, en dat de nodige budgetten ter beschikking worden gesteld van de FOD WASO om het toezicht op het welzijn op het werk te versterken om geplande, efficiënte en doelgerichte inspectieacties te kunnen blijven uitvoeren en om de kwaliteit van de aan de AD TWW toebedeelde taken te kunnen blijven garanderen.

De Hoge Raad neemt kennis van het feit dat in het ontwerp van MANCP de focus ligt op proactieve inspecties en is tevreden over het feit dat dergelijke inspecties in de toekomst op een meer gestructureerde en uniforme wijze gebeuren en worden gerapporteerd.

De Hoge Raad is er zich daarnaast van bewust dat dit slechts een klein percentage is van het totaal aantal uitgevoerde inspecties.

Immers, 75% van de inspecties van de AD TWW hebben een reactief karakter.

De Hoge Raad neemt kennis van het feit dat er in 2019 door de AD TWW ongeveer 10500 proactieve inspecties werden uitgevoerd.

Het MANCP moet voldoende rekening houden met de inspectiecapaciteit die vereist is om het reactieve werk te kunnen uitvoeren.

De Hoge Raad is benieuwd te weten hoe ook deze andere inspectieactiviteiten in de toekomst zullen worden opgenomen in het MANCP om op die manier tot een allesomvattend inspectieprogramma te komen.

De Hoge Raad merkt hierbij op dat er tussen de activiteiten van de AD TSW en de AD TWW best een onderscheid zou worden gemaakt voor wat betreft de relevantie van de proactieve activiteiten uit een vorige periode voor het bepalen van de proactieve activiteiten uit een toekomstige periode.

Zo moeten de proactieve activiteiten van de AD TWW onder meer meebepaald worden door het aan de oppervlakte komen van nieuwe risico's. Ook bijvoorbeeld Europese campagnes bepalen mee de proactieve activiteiten van de AD TWW.

III. BESLISSING

Overmaken van het advies aan de Voorzitter van het Directiecomité van de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.